

پژوهشی پیرامون عوامل موثر در انتخاب قطع کتاب تصویری کودک و نوجوان در ایران (بر اساس معیارهای مربیان)^۱

سمیرا صفاری^۲

شهریار اسدی^۳

علی اکبر شریفی مهر جردی^۴

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۸/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۰۴

چکیده

حدود ربع قرن است که محققان به فناوری تولید افزایشی یا معادل عمومی تر آن فناوری چاپ سه‌بعدی دست یافته‌اند. استفاده از چاپ سه‌بعدی در تعدادی از صنایع، از جمله صنعت مُد، در حال گسترش است. این روش در صنعت مُد برای ایجاد نمونه‌های اولیه، محصول نهایی و هم‌چنین، برای تهیه محصولات سفارشی مورد استفاده قرار می‌گیرد و تعدادی از مزایای آن در مقایسه با فرایندهای تولید سنتی شامل فرایند طراحی سریع، زمان تولید کم‌تر و هزینه‌های پایین‌تر مربوط به گرفتن فهرست موجودی، انبارداری، بسته‌بندی و حمل و نقل است. پرسشی که این پژوهش در راستای پاسخ‌گویی بدان پیش می‌رود، این است: فناوری چاپ سه‌بعدی در صنعت مُد چگونه به کار گرفته می‌شود؟ به نظر می‌رسد، قابلیت‌های فناوری چاپ سه‌بعدی می‌تواند به طراحان جهت تولید طرح‌های متنوع و سفارشی‌سازی محصول با مواد و ساختارهای مختلف، کمک کند. امکاناتی که نرم‌افزارهای سه‌بعدی در اختیار طراحان قرار می‌دهند، به خلاقیت بیش‌تر آن‌ها می‌انجامد. هدف از این پژوهش که در زمره پژوهش‌های توسعه‌ای قرار دارد و با بهره‌گیری از مطالعات اسنادی و با روش تجزیه و تحلیل کیفی فراهم آمده، مطالعه ویژگی‌های فناوری چاپ سه‌بعدی و کاربردهای آن در صنعت مُد است که به طراحان یاری می‌رساند؛ تا طرح‌های متنوع و سفارشی را با مواد و ساختارهای مختلف تولید نمایند. نظر به این‌که استفاده از چاپ سه‌بعدی در صنعت مُد یک موضوع نوظهور برای بحث است، نتایج حاصل از پژوهش حاضر معرفی تعدادی از روش‌های چاپ سه‌بعدی خواهد بود که در این صنعت کاربرد بیش‌تری دارند؛ هم‌چنین، پیش‌بینی می‌شود تلاش‌های متنوع‌تری برای استفاده از فناوری چاپ سه‌بعدی، به‌خصوص، در جهت ارتقای خواص پایداری زیستی مواد و ویژگی‌های آن در صنعت مُد دنبال شود.

واژه‌های کلیدی: صنعت مُد، طراحی لباس، فناوری، تولید افزایشی (چاپ سه‌بعدی)

1-DOI: 10.22051/jjh.2020.28899.1458

۲- کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یزد، یزد، ایران (نویسنده مسئول). saffarisamira@gmail.com

۳- مربی گروه هنر، دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. shahriar.asadi@gmail.com

۴- استادیار گروه نقاشی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه یزد، یزد، ایران. sharifimehr@yazd.ac.ir

«براون» و «تکنیس» آموزش را به‌عنوان فراهم آوردن فرصت‌هایی برای این‌که دانش‌آموزان یاد بگیرند، تعریف کرده‌اند. به‌نظر ژان پیاژه، روان‌شناس برجسته سوئیسی، آفرینش، هدف اصلی آموزش و پرورش است؛ به‌ویژه آفرینش انسان‌هایی که خلاق، کاشف و توانا به انجام دادن کارهای نو باشند (صافی، ۱۳۸۲: ۱۱۳). لازمه اجرای این فرآیند، آموزش هدفمند از دوران کودکی است. عدم تناسب‌ها با کودکان، یکی از مشکلات موجود در مسیر رشد خلاقه در محیط‌های آموزشی است. امروزه، عدم علاقه به مطالعه در کودکان و نوجوانان، سبب گرایش آنان به رسانه‌های جانبی شده است. عادت به مطالعه از کودکی به وسیله کتب تصویری،^۱ می‌تواند راهگشا در این زمینه باشد.

یکی از اهداف مهم تولید هنر، برقراری ارتباط با مخاطب است. توجه به نوع بیانی که هنرمند برای رساندن پیام خود مورد استفاده قرار می‌دهد، بسیار اهمیت دارد (اسماعیلی و حسنون، ۱۳۹۷: ۲۲). توجه به ظاهر کتاب، از جمله انتخاب درست قطع آن، سبب علاقمندی دانش‌آموزان به مطالعه، و رشد آموزشی آنان خواهد شد. سوال این است که، از دیدگاه مربیان و مدرسان کودکان و نوجوانان، چه عواملی می‌توانند بر انتخاب قطع کتاب‌های تصویری در ایران تاثیر داشته باشند. هم‌چنین، عواملی مانند موضوع، فضای داستان، شکل ظاهری، مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی چقدر مورد اهمیت است. هدف از این تحقیق میدانی و مطالعه علمی - آماری، یافتن عوامل موثر در انتخاب قطع کتاب تصویری کودک و نوجوان، درجه اهمیت آنان و بیان پیشنهاد آشنایی زدایی در قطع کتاب، با توجه به نظرهای مربیان و مدرسان کودک و نوجوان است. ضرورت آن، ارائه راهکاری نو برای رشد مراکز آموزشی، برای طراحان، مربیان و مدرسان مراکز آموزشی، مدیران آموزش و پرورش و کلیه دست‌اندرکاران گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی، خواهد بود. در این راستا، پس از بیان روش تحقیق، در بخش مبانی نظری، به اهمیت شرایط سنی مخاطب در طراحی کتاب پرداخته می‌شود و سپس، راهکارهای عادت به مطالعه در کودکان مطرح می‌گردد. و در نهایت، یافته‌های تحقیق میدانی نگارندگان درباره عوامل موثر در انتخاب قطع کتاب کودک و نوجوان از دید مربیان ایشان، و نتایج آن ارائه می‌گردد.

پیشینه پژوهش

کتاب‌های تصویری یکی از کتاب‌های رایج برای سنین

مختلف کودک و نوجوان است. زهره قایینی (۱۳۷۷)، در مقاله «کتاب‌های مصور و کتاب‌های تصویری کودکان» به ارائه قوانین و شرایط طراحی کتاب تصویری پرداخته است. حسام‌الدین اکرمی (۱۳۸۹)، در کتاب «کودک و تصویر؛ جستارهایی در تصویرگری کتاب کودکان و نوجوانان» با بیان بسیاری از جوانب تصویرسازی کودک و نوجوان به معرفی کتاب‌های تصویری و انواع آن می‌پردازد. یکی از موارد مدنظر کتاب‌های تصویری، قطع آن است. پرویز مرزبان و حبیب معروف در کتاب «فرهنگ مصور هنرهای تجسمی (معماری، پیکر سازی، نقاشی)» قطع کتاب را همان اندازه دراز و پهنای کتاب بیان کرده‌اند.^۲ گوین امبروز و هریس (۱۳۹۰) در «فرهنگ مصور طراحی گرافیک» اجزای کتاب را معرفی کرده، قطع‌های استاندارد ISO کتاب و قطع سنتی کاغذ را در جدول‌هایی آورده‌اند.^۳ حمیدرضا بختیاری فرد (۱۳۸۵)، در کتاب «استانداردهای گرافیک و چاپ» انواع صحافی را فرایندی برای دسته‌بندی و مرتب کردن، هم‌چنین، پوشش دادن تعدادی کاغذ به منظور ایجاد کتاب بیان می‌نماید و انواع صحافی را معرفی کرده است. وی جدول‌هایی از قطع استاندارد در ایران را ثبت کرده است.^۴ نسرین بنیادی (۱۳۶۹)، در مقاله «صفحه‌آرایی پلی بین نویسنده و خواننده» علل استاندارد سازی قطع کتاب را بیان می‌نماید.^۵ وسیوس ونگ (۱۳۹۲)، در کتاب «اصول فرم و طرح» قطع کتاب را مانند لبه پوستر، صفحه مجله و سطوح مختلف یک بسته، در صورت نبود قاب مرئی، چهار چوب مرجع می‌داند.^۶ تاکنون، تحقیقات منسجمی، در زمینه عوامل موثر بر انتخاب قطع کتاب، انجام نشده است. اما محققان، به‌طور پراکنده، در متونی به آن اشاراتی داشته‌اند. مجید سید اخلاقی (۱۳۸۵)، در مقاله «راه و رسم تعیین حروف و انتخاب قطع کتاب» عواملی چون محتوا، سن و سال مخاطب و نحوه استفاده از کتاب را موثر بر این مساله دانسته است. او ارتباط میان موضوع کتاب و قطع آن را بیان می‌کند.^۷ بنا براین، می‌توان نتیجه گرفت که، پژوهش حاضر، اولین تحقیق اختصاصی در زمینه عوامل موثر بر انتخاب قطع کتاب کودک و نوجوان است.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، از نظر میزان کنترل محقق بر متغیرهای پژوهش از نوع غیر آزمایشی، توصیفی و علی یا پس‌رویدادی می‌باشد. این تحقیق، نوعی مطالعه موردی به‌شمار می‌آید؛ زیرا در این تحقیق میدانی، جامعه آماری، مربیان و مدرسان کودک و نوجوان ایران بوده

است. پس از استعلام از آموزش و پرورش، مربیان و مدرسان منتخب از ۳۰ استان کشور به صورت تصادفی از هر استان یک نفر انتخاب شد. روش گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای و میدانی می‌باشد. هم‌چنین، از ابزارهای فیش‌برداری و پرسش‌نامه استاندارد شده توسط تکنیک دلفی، استفاده شد. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها به دو صورت توصیفی و استنباطی بوده است. بخش‌های عمده مورد استفاده در آمار توصیفی با استفاده از جداول فراوانی و نمودارهای مختلف می‌باشد. در آمار استنباطی از آزمون کولمگروف-اسمیرنوف و آزمون تک نمونه مستقل و آزمون فریدمن استفاده شده است.

مبانی نظری

اهمیت شرایط سنی مخاطب در طراحی کتاب

امروزه شناخت فعالیت‌ها و سلیقه مخاطبان مورد توجه است. طراحی و تولید، در دوره مدرنیسم به جنبه عملکردی محصول توجه می‌کرد؛ اما اواخر قرن بیستم، در دوره پست مدرن، نیازهای اجتماعی، عاطفی و روانی انسان‌ها نیز جایگاه ویژه‌ای یافتند (قدوسی‌نژاد، فاطمی‌نیا و چوپانکاره، ۱۳۹۴: ۷۴). رویکردهای جدید در طراحی صنعتی، بیان‌گر گرایش‌های انسانی و اخلاقی طراحان و احساس مسئولیت آنان نسبت به مسایل اجتماعی است (هسکت، ۱۳۹۰: ۲۲۵-۲۲۹). البته، خواسته‌های امروزی مشتریان، در دو جنبه زیبایی‌شناختی و کاربردی، به همراه کیفیت بالای محصولات می‌باشد. این امر سبب موفقیت در عرصه رقابت تجاری می‌شود. دقت نظر در این امر در محصولات مربوط به کودکان، از جمله در طراحی کتاب‌های مورد مطالعه آنان نیز قابل توجه است.

عمده تغییرات در رشد انسان، مرتبط با سال‌های نخست زندگی است. یکی از بهترین تعاریف رشد، مطالعه علمی تغییرات بدنی، اجتماعی، شناختی، هیجانی و رفتاری در سنین کودکی را شامل می‌گردد (Cole, 2001: 46). بنابراین، تفاوت‌هایی در طراحی برای کودکان و بزرگسالان است. به‌عنوان مثال، از نظر پویایی در سنین رشد و تغییرات ابعاد، هماهنگی ارگونومیکی مورد نیاز خواهد بود. ضمناً به علت علاقمندی کودکان به چالش و خطر کردن، لازم است محصول، تجربیاتی مرتبط با رشد آنان را ایجاد کند (خداداده و علاقبند، ۱۳۹۴: ۹۸). هم‌چنین، ممکن است مکان‌هایی که برای بزرگسالان ترسناک است، برای کودکان هیجان‌انگیز باشد (Christensen & Stockdale, 1991: 36). توجه به

طراحی این آثار با در نظر گرفتن مسایل مورد علاقه آنان، به تقویت شهامت و سرسختی در دوره‌های بعدی زندگی کمک می‌نماید (Copples & Bredekamp, 2003: 358). بنابراین، در طراحی همه محصولات مربوط به این سنین از جمله کتاب، لازم است به رشد و نیازهای آن‌ها توجه گردد.

چگونگی عادت به مطالعه در کودکان

می‌توان مطالعه کودکان و نوجوانان را با برنامه‌ریزی مناسب به یک عادت تبدیل کرد. کودکان برعکس آن‌چه به نظر می‌رسند، دارای توانایی زود هنگام درک و یادگیری‌اند و پرورش ایشان، سبب ایجاد موفقیت‌های زیادی در بزرگسالی می‌گردد. مطالعات در مورد ۶۰۰ نابغه معاصر آمریکایی نشان داده که مادران همه آن‌ها، به تربیت و آموزش ایشان در سنین پایین، توجه فراوانی داشته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که تجربه‌های متفاوت، آموزش متنوع و محیط اطراف به رشد و توانایی‌های کودک کمک بسیاری می‌نماید (کریستیان، ۱۳۹۱: ۲۸۵).

خانواده، آموزش و پرورش شامل معلمان و کتابخانه‌ها، دست اندرکاران چاپ و نشر همگی موثر بر این پروژه هستند. آگاه‌سازی خانواده از اهمیت کتابخوانی توسط جلسات مدرسه و رسانه‌های گروهی، فعالیت درونی خانواده به‌عنوان مطالعه جزئی از زندگی و گروه‌خوانی در خانه، تشکیل گروه‌های کتابخوانی دانش آموزی بر حسب علاقه، طرح کتابخانه ای خورجین^۸، افتتاح کتابفروشی و نمایشگاه در مدارس شهرها و روستاها و افزایش ساعت مطالعه و کتابخوانی همگی پیشنهادهاتی برای گسترش این فرهنگ است (سعادت‌آبادی نسب و مختاری، ۱۳۷۷: ۸۱-۹۳). هم‌چنین، استفاده از لایه‌های نواز کتاب‌های جدید، خواندن کتاب‌های فکاهی و بازی، نگاه کردن فیلم‌هایی که کتابش را کودک خوانده است، خواندن با صدای بلند و مطالعه آزاد از دیگر موارد راهگشا در این زمینه است (غفاری، ۱۳۸۱: ۲۰).

انتخاب نوع کتاب برای گروه‌های سنی مختلف متفاوت است و لازم است با توجه به رشد کلامی آنان، گزینش گردد. جدول یک ارتباط رشد کلامی کودک با مطالعه را از آغاز تولد تا ۱۲ سالگی، نشان می‌دهد. کتاب‌های بازی با تصاویر ساده‌تر، که حواس پنج‌گانه را تحریک می‌نمایند، برای پیش از دبستان مناسب‌تر دارند. در مسیر رشد، علاقه به کتاب‌های علمی-تخیلی بیش‌تر می‌گردد. پس تناسب محتوا و ظاهر کتاب با شرایط سنی اهمیت دارد. انتخاب کتاب مناسب سبب

تولد تا ۲۴ ماهگی	۲ تا ۳ سالگی	۴ تا ۵ سالگی	۶ تا ۷ سالگی	۷ تا ۱۲ سالگی
تشخیص دادن صدا	زمزمه و سعی در آواز خواندن و بازی کردن با کلمات و صدا	تشخیص کلمات آشنا و علائم ساده در کتاب	توانایی وارونه کردن حروف نوشته شده	لذت بردن از داستان‌های علمی-تخیلی، مجله و کتاب

علاقمندی به مطالعه و یا انزجار از آن می‌گردد.

آموزش به کودکان و نوجوانان، علاوه بر کتاب‌های تصویری، توسط کتب درسی نیز صورت می‌پذیرد؛ که برای طراحی آن‌ها، همواره نیازمند آشنایی با ویژگی‌های مخاطب هستیم. کتاب درسی یا درس‌نامه، کتابی است که به منظور آموزش مباحث معینی نوشته می‌شود. در واقع، بسته‌ای محدود و مناسب با اجزای به هم پیوسته است؛ که در آن، مقصد مدرس و فراگیر به طور واضح در چارچوبی روشن ارائه می‌گردد (افشار مهاجر، ۱۳۸۸: ۵). طراحی گرافیک نقش موثری در موفقیت این آثار دارد. ساختار بندی و استفاده به جا از قوانین بصری، به سهولت، در انتقال اطلاعات به مخاطب و کاهش دشواری یادگیری محتوا، کمک خواهد نمود (افشار مهاجر، ۱۳۸۹: ۴۷). بنابراین، توجه به ظاهر کتاب، از جمله قطع آن، در علاقمنندی مخاطبان در همه موارد از جمله کتاب‌های درسی موثر است.

یافته‌های تحقیق

عوامل موثر در انتخاب قطع کتاب کودک و نوجوان

طراحان با بررسی ویژگی‌های کالاهای موجود در بازار - که سبب جلب نظر مشتریان می‌شوند و با نیازها و خواسته‌های آنان سازگاری بیش تری دارند- می‌توانند به طرح اولیه برای محصولات جدید دست یابند (عبداللهی و النجری، ۱۳۹۴: ۸۶). لذا، نگارندگان، در یک تحقیق میدانی، با توجه به تجربیات جامعه آماری شامل مربیان مراکز آموزشی و مدرسان کودکان و نوجوانان، عوامل موثر بر انتخاب قطع

کتاب تصویری کودک و نوجوان را، مورد تحلیل و بررسی قرار دادند. البته اندازه کاغذهای استاندارد به منظور صرفه جویی و اجتناب از دور ریختن کناره‌ها تعیین کننده می‌باشد (بنیادی، ۱۳۶۹: ۴۶). در بخش محاسبه و تحلیل اطلاعات موجود در پرسش‌نامه، روش‌های آماری استنباطی، با آزمون‌های متفاوت، مورد استفاده بود.

الف) آزمون کولمگروف اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن داده‌ها

برای بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق از آزمون کولمگروف-اسمیرنوف به شرح جدول دو استفاده شده است.

با توجه به جدول دو مشاهده می‌شود که مقدار اعتبار آزمون در متغیرها از ۰,۰۵، بیش تر است، بنابراین، فرض صفر مبتنی بر نرمال بودن متغیر قبول می‌شود. فرضیه‌ها و متغیرها را با استفاده از آزمون t مورد بررسی قرار می‌دهیم.

ب) آزمون t برای آزمون فرضیه‌ها

برای بررسی فرضیه‌های تحقیق از آزمون t تک نمونه مستقل به شرح زیر استفاده شده است.

از آن جایی که، مقدار اعتبار آزمون، در آزمون t در بعضی مولفه بیش تر از ۰,۰۵ است، می‌توان نتیجه گرفت که، انتخاب قطع کتاب کودک از دیدگاه مربیان نوجوان به سبک بودن، موضوع، فضای داستان، شکل ظاهری، کاربرد، مدت زمان استفاده از کتاب، تعداد صفحات، رنگ و طراحی کتاب بستگی دارد. هم‌چنین، موضوع، کاربرد، تعداد صفحات،

جدول ۲. آزمون کولمگروف اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن داده‌ها (نگارندگان).

اعتبار آزمون	آماره آزمون	حداکثر تفاوت			متغیرهای نرمال		تعداد	دسته بندی طراحی کتاب
		منفی	مثبت	قدر مطلق	انحراف معیار	میانگین		
۰,۲۲۹	۱,۰۴۰	-۰,۱۹۰	۰,۱۲۷	۰,۱۹۰	۰,۱۷۶۸۹	۱,۲۷۷۸	۳۰	قطع کتاب کودکان
۰,۴۴۶	۱,۳۵۷	-۰,۱۸۲	۰,۲۵۱	۰,۲۵۱	۰,۲۲۰۵۹	۱,۲۰۰۰	۳۰	قطع کتاب نوجوان

جدول ۳. طراحی آزمون ابرای آزمون فرضیه‌ها از دیدگاه مربیان کودک (نگارندگان).

اعتبار آزمون	تفاوت در سطح اطمینان ۹۵%		t	میانگین	تعداد	عوامل موثر در طراحی کتاب	دسته بندی طراحی کتاب
	پایینی	بالایی					
۰,۰۰۱	۰,۱۴۲۸	۰,۵۲۲۸	۳,۵۸۹	۱,۵۳۳۳	۳۰	سبک بودن	قطع کتاب کودک
۰,۳۰۰	-۰,۱۹۵۸	۰,۰۶۵۴	۱,۰۵۶	۱,۳۳۳	۳۰	موضوع کتاب	
۱,۰۰۰	-۰,۱۵۱۹	۰,۱۵۱۹	۰,۰۰۰	۱,۲۰۰۰	۳۰	فضای داستان کتاب	
۰,۰۸۳	-۰,۲۱۳۹	۰,۰۱۳۹	-۱,۷۹۵	۱,۱۰۰۰	۳۰	شکل ظاهری کتاب	
۰,۰۰۱	۰,۱۴۳۹	۰,۵۲۲۸	۳,۵۹۸	۱,۵۳۳۳	۳۰	هزینه‌های تولید کتاب	
۰,۰۰۷	-۰,۲۲۸۱	-۰,۰۳۸۶	-۲,۸۷۸	۱,۰۶۶۷	۳۰	کاربرد کتاب	
۰,۰۷۳	۰,۰۱۶۴	۰,۳۴۹۷	۱,۸۶۲	۱,۳۶۶۷	۳۰	مدت زمان استفاده از کتاب	
۰,۱۱۱	۰,۰۴۱۰	۰,۳۷۴۳	۱,۶۴۲	۱,۳۶۶۷	۳۰	تعداد صفحات کتاب	
۱,۰۰۰	-۰,۱۵۱۹	۰,۱۵۱۹	۰,۰۰۰	۱,۲۰۰۰	۳۰	رنگ و طراحی کتاب	
۰,۰۰۰	-۰,۲۳۴۵	-۰,۰۹۸۵	-۵,۰۰۰	۱,۰۳۳۳	۳۰	موضوع کتاب نوجوان	قطع کتاب نوجوان
۰,۰۳۶	۰,۰۱۳۹	۰,۳۸۶۱	۲,۱۹۸	۱,۴۰۰۰	۳۰	هزینه‌های تولید	
۰,۰۰۸	-۰,۲۸۶۱	-۰,۰۴۷۲	-۲,۸۵۴	۱,۰۳۳۳	۳۰	کاربرد کتاب	
۰,۴۲۳	-۰,۱۰۱۳	۰,۲۳۴۶	۰,۸۱۲	۱,۲۶۶۷	۳۰	مدت زمان استفاده از کتاب	
۱,۰۰۰	-۰,۱۸۰۸	۰,۱۸۰۸	۰,۰۰۰	۱,۲۰۰۰	۳۰	تعداد صفحات کتاب	
۰,۴۲۳	-۰,۱۰۱۳	۰,۲۳۴۶	۰,۸۱۲	۱,۲۶۶۷	۳۰	رنگ و طراحی کتاب	

ج) آزمون فریدمن برای رتبه بندی مولفه‌ها

به منظور رتبه بندی مولفه‌های ممیزی قطع کتاب از آزمون فریدمن استفاده شده است. با توجه به این که مقدار اعتبار آزمون، کوچک‌تر از ۰,۰۵ است، در نتیجه، وضعیت طراحی کتاب در مولفه‌های مختلف عوامل موثر بر طراحی آن متفاوت است و اختلاف معناداری بین این بخش‌ها وجود دارد. به منظور رتبه بندی این عوامل از جدول میانگین رتبه‌ها استفاده شده است.

رنگ و طراحی کتاب در انتخاب قطع کتاب نوجوان موثر است.

از آن جایی که، مقدار اعتبار آزمون، در آزمون t در برخی مولفه کم‌تر از ۰,۰۵ است، می‌توان نتیجه گرفت که، از دیدگاه مربیان نوجوان، انتخاب قطع کتاب کودک به هزینه‌های تولید بستگی ندارد. هم‌چنین، هزینه‌های تولید و مدت زمان استفاده از آن در انتخاب قطع کتاب نوجوان تاثیری ندارد.

جدول ۵. آزمون فریدمن برای رتبه بندی وضعیت مولفه‌ها در جامعه مربیان کودک (نگارندگان).

۳۰	تعداد
۸۳,۳۵۰	کای - مربع
۱۹	درجه آزادی
۰,۰۰۰	اعتبار آزمون

جدول ۰۶. میانگین رتبه‌ها و رتبه‌دهی آزمون فریدمن برای کودکان در جامعه مریبان کودک (نگارندگان).

رتبه عوامل	میانگین رتبه ها (فریدمن)	عوامل	دسته‌بندی طراحی کتاب
۳	۱۳	سبک بودن	قطع کتاب کودک
۱۶	۹,۰۲	موضوع	
۱۲	۹,۷۰	فضای داستان	
۱۷	۸,۶۸	شکل ظاهری	
۲	۱۳,۰۳	هزینه‌های تولید	
۱۸	۸,۳۸	کاربرد	
۷	۱۱,۳۳	مدت زمان استفاده	
۶	۱۱,۵۵	تعداد صفحات	
۱۴	۹,۶۸	رنگ و طراحی	
۲۰	۸,۰۵	موضوع	قطع کتاب نوجوان
۵	۱۱,۶۷	هزینه‌های تولید	
۱۹	۸,۱۰	کاربرد	
۱۱	۱۰,۳۵	مدت زمان استفاده	
۱۳	۹,۸۷	تعداد صفحات	
۱۰	۱۰,۳۵	رنگ و طراحی	

جدول ۰۷. عوامل موثر بر انتخاب قطع کتاب کودک و نوجوان از دید مریبان کودک (به ترتیب اولویت) (نگارندگان).

هزینه‌های تولید	قطع کتاب کودک
سبک بودن	
تعداد صفحات	
مدت زمان استفاده	
فضای داستان	
رنگ و طراحی	
موضوع	
شکل ظاهری	
کاربرد	
هزینه‌های تولید	قطع کتاب نوجوان
رنگ و طراحی	
مدت زمان استفاده	
تعداد صفحات	
کاربرد	
موضوع	

پس مهم‌ترین مولفه‌های طراحی قطع کتاب، که لازم است مورد توجه مریبان کودک قرار بگیرد، به ترتیب اولویت به گونه زیر می‌باشند:

در جامعه مریبان نیز با وجود تفاوت در وضعیت طراحی کتاب در مولفه‌های مختلف عوامل موثر بر طراحی آن، اختلاف معناداری بین این بخش‌ها دیده می‌شود. در جدول ۰۸، میانگین رتبه‌های این عوامل در این گروه آورده شده است. بنابراین، ترتیب قرارگیری مهم‌ترین شاخص‌های طراحی قطع کتاب در بخش مریبان نوجوانان، در جدول ۰۹ آورده شده است: نوع قطع کتاب می‌تواند یکی از موارد موثر در

جدول ۰۸. آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی وضعیت مولفه‌ها در جامعه مریبان نوجوان (نگارندگان).

تعداد	۳۰
کای - مربع	۴۹,۰۳۶
درجه آزادی	۱۹
اعتبار آزمون	۰,۰۰۰

جدول ۹. میانگین رتبه‌ها و رتبه‌دهی آزمون فریدمن در جامعه مربیان نوجوان (نگارندگان).

رتبه عوامل	میانگین رتبه ها (فریدمن)	عوامل	دسته بندی طراحی کتاب
۱۷	۹,۳۵	سبک بودن	قطع کتاب کودک
۹	۱۰,۱۷	موضوع	
۱۳	۹,۸۳	فضای داستان	
۱۸	۹,۱۷	شکل ظاهری	
۵	۱۲,۰۲	هزینه‌های تولید	
۸	۱۰,۶۵	کاربرد	
۶	۱۱,۸۸	مدت زمان استفاده	
۱۴	۹,۷۳	تعداد صفحات	
۱۵	۹,۷۳	رنگ و طراحی	
۱۹	۸,۸۸	موضوع	قطع کتاب نوجوان
۴	۱۲,۰۲	هزینه‌های تولید	
۱۲	۹,۹۸	کاربرد	
۱	۱۲,۷۰	مدت زمان استفاده	
۱۶	۹,۳۷	تعداد صفحات	
۷	۱۱,۰۳	رنگ و طراحی	

فروش آن باشد. هدف تبلیغات جلب توجه مشتریان بالقوه برای خرید یک محصول و مصرف آن است (معنوی راد و فاطمی، ۱۳۹۶: ۱۰۰). ظاهر کتاب به اندازه محتوای آن، موثر بر جذب مخاطب است؛ و تصاویر، سهم بزرگی در این امر دارند. هم‌چنین، فرم و نحوه صحافی آن نیز در این مساله تاثیر خواهد داشت. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که با انتخاب فرمت‌های نامتعارف، نوعی تنوع بصری ایجاد گردد.

نتیجه‌گیری

استفاده از ابزارهای مناسب از جمله کتاب، جهت آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان در علاقمندسازی آنان به مطالعه، تاثیر به‌سزایی خواهد داشت. این امر باعث رشد آموزشی در مدارس و مراکز تربیتی می‌گردد. مدارس موفق‌تر، مورد استقبال اولیا و دانش‌آموزان قرار گرفته و شاخص‌های پیشرفت آن‌ها، به مرور زمان، رشد می‌کند. به کارگیری فرمت‌های نامتعارف کتاب، متناسب با محتوا، در جذب مخاطبان به مطالعه، کمک می‌نماید. در نظر گرفتن تجربیات جامعه مربیان و مدرسان در مهدکودک‌ها و مدارس کودک و نوجوان، سبب طراحی، تولید و انتخاب آگاهانه کتاب خواهد

جدول ۱۰. عوامل موثر بر انتخاب قطع کتاب کودک و نوجوان از دید مربیان نوجوان (به ترتیب اولویت) (نگارندگان).

عوامل	دسته بندی طراحی کتاب
هزینه‌های تولید	قطع کتاب کودک
مدت زمان استفاده	
کاربرد	
موضوع	
فضای داستان	قطع کتاب نوجوان
تعداد صفحات	
رنگ و طراحی	
سبک بودن	
شکل ظاهری	قطع کتاب نوجوان
مدت زمان استفاده	
هزینه‌های تولید	
رنگ و طراحی	
کاربرد	
تعداد صفحات	
موضوع	

بود. جهت یافتن عوامل موثر بر انتخاب قطع کتاب تصویری کودک و نوجوان، تحقیق میدانی با توجه به دیدگاه جامعه آماری ذکر شده، انجام شد. نتایج حاصل از آزمون آماري t تک نمونه مستقل، برای اولویت بندی شاخص ها، نشان می دهند که مریبان کودک، موضوع، فضای داستان، شکل ظاهری، هزینه های تولید، مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی را جهت انتخاب قطع کتاب کودکان مورد استفاده قرار می دهند. مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی از عوامل انتخاب فرمت کتاب نوجوانان می دانند. همچنین، از منظر مدرسان نوجوانان، انتخاب قطع کتاب کودک وابسته به عواملی چون سبک بودن، موضوع، فضای داستان، شکل ظاهری، کاربرد، مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی است. در مورد کتاب نوجوانان عوامل موضوع، کاربرد، تعداد صفحات، رنگ و طراحی را در نظر خواهند گرفت.

ضمناً با استفاده از آزمون فریدمن و رتبه بندی مولفه های فوق، به این نتیجه می رسیم که، اهمیت عوامل موثر در کتاب کودک از دید مریبان کودک و نوجوان به شرح سبک بودن، موضوع، فضای داستان، شکل ظاهری، هزینه های تولید، کاربرد، مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی است. همچنین، درباره کتاب نوجوانان اولویت شامل موضوع، هزینه های تولید، کاربرد، مدت زمان استفاده، تعداد صفحات، رنگ و طراحی خواهد بود.

پی نوشت

- ۱ پری نودلمن کتاب تصویری را کتابی می داند که از طریق مجموعه ای از تصاویر مرتبط به هم، با متنی کوتاه یا بدون متن قصه گویی کرده یا اطلاعاتی را منتقل می کند (اکرمی، ۱۳۸۹: ۲۹۹ و ۳۰۵).
- ۲ نک. (مرزبان و معروف، ۱۳۸۰: ۱۲۸).
- ۳ نک. (امبروز و هریس، ۱۳۹۰: ۴۳).
- ۴ نک. (بختیاری فرد، ۱۳۸۵: ۵۷ و ۵۹-۶۱ و ۶۵).
- ۵ نک. (بنیادی، ۱۳۶۹: ۴۶).
- ۶ نک. (ونگ، ۱۳۹۲: ۴۶).
- ۷ نک. (سید اخلاقی، ۱۳۸۵: ۴۲).
- ۸ طرح کتابخانه ای خورجین شامل جعبه کوچکی می شود که در محل های مختلف مانند تاکسی، اتوبوس و... نصب گردیده و در آن، کتاب برای استفاده عموم قرار می گیرد.

منابع

اسماعیلی، نسرین و حسنوند، محمد کاظم (۱۳۹۷). *بررسی رسانه های هنری جدید در آثار چهار هنرمند زن بین المللی معاصر*، جلوه هنر، دوره ۱۰، ۲۱-۳۳.
افشار مهاجر، کامران (۱۳۸۸). *درآمدی بر طراحی کتاب درسی به*

عنوان یک رسانه موثر آموزشی، کتاب ماه هنر، شماره ۱۳۲، ۴-۱۵.
افشار مهاجر، کامران (۱۳۸۹). *کاربرد گرافیک در کتاب های درسی دانشگاهی*، پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، شماره ۲۲، ۳۷-۴۸.

اکرمی، حسام الدین (۱۳۸۹). *کودک و تصویر؛ جستارهایی در تصویرگری کتاب کودکان و نوجوانان*، تهران: سروش.
امروز، گوین و هریس، لادن (۱۳۹۰). *فرهنگ مصور طراحی گرافیک*، ترجمه لادن رضایی، تهران: نظر.
بختیاری فرد، حمیدرضا (۱۳۸۵). *استاندارد گرافیک و چاپ*، تهران: فخر کیا.

بنیادی، نسرین (۱۳۶۹). *صفحه آرایی پلی بین نویسنده و خواننده*، رسانه، شماره ۱، ۴۶-۴۸.
خداداده، یاسمن و علاق بند، بهار (۱۳۹۴). *بررسی و شناخت علاقه های کودکان، با هدف طراحی مبلمان اتاق کودک، نامه هنرهای تجسمی و کاربردی*، شماره ۱۵، ۹۳-۱۰۶.
سعادت آبادی نسب، محمد جعفر و مختاری، حیدر (۱۳۷۷). *ایجاد انگیزه کتابخوانی و مطالعه در کودکان و نوجوانان (مشکلات و راه حل ها)*، پژوهش نامه ادبیات کودک و نوجوان، شماره ۱۵، ۸۱-۹۳.

سید اخلاقی، مجید (۱۳۸۵). *راه ورسم تعیین حروف و انتخاب قطع کتاب*، جهان کتاب، شماره ۱۳۳-۱۳۴، ۴۴-۴۷.
صافی، احمد (۱۳۸۲). *تغییر و نوآوری در آموزش و پرورش ایران و چشم انداز آینده*، نوآوری های آموزشی، شماره ۳، ۱۰۹-۱۲۶.
عبداللهی، پروین و النجری، نرگس (۱۳۹۴). *طراحی محصول با نگرش کاربردی کاربر محور به مدل کائوئی روش رگرسیونی (مطالعه موردی: خودکار تحریری)*، هنرهای زیبا - هنرهای تجسمی، دوره ۴، شماره ۲۰، ۸۵-۹۵.
غفاری، سعید (۱۳۸۱). *شیوه های عادت به مطالعه در کودکان*، تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، شماره ۴۶-۴۷، ۱۴-۲۱.

قایی، زهره (۱۳۷۷). *کتاب های مصور و کتاب های تصویری کودکان*، پژوهش نامه ادبیات کودک و نوجوان، شماره ۱۱ و ۱۲، ۱۱-۱۹.
قدوسی نژاد، زهرا؛ فاطمی نیا، مهران و چوپانکار، وحید (۱۳۹۴). *بررسی هویت معنوی مبتنی بر صفات در طراحی محصول، هنرهای زیبا - هنرهای تجسمی*، دوره ۴، شماره ۲۰، ۷۳-۸۴.
کریستیان، رومن (۱۳۹۱). *شیوه تقویت هوش کودک*، محسن عابدی، تهران: ذکر.

مرزبان، پرویز و معروف، حبیب (۱۳۸۰). *فرهنگ مصور هنرهای تجسمی (معماری، بیکر سازی، نقاشی)*، تهران: سروش.
معنوی راد، میترا، و فاطمی، فریماه (۱۳۹۶). *تبلیغات واقف مخاطب با تاکید بر تبلیغات تجاری فرا واقع گرا*، جلوه هنر، دوره ۱، شماره ۶، ۹۹-۱۰۷.

ونگ، و سیوس (۱۳۹۲). *اصول فرم و طرح*، آزاده بیدار بخت و نسترن لواناسی، تهران: نی.
هسکت، جان (۱۳۹۰). *طراحی صنعتی*، غلامرضا رضایی نصیر. تهران: سمت.

References:

Christensen, Karen. E.; Dahlia, F.; Stockdale. (1991).

- and Artistic. *Social Science Month Book*, 8.
- Saadat Abadi Nasab, M. J.; Mokhtari, H. (1998). *Creating the Motivation for Reading and Reading in Children and Adolescents (Problems and Solutions)*. Pajouheshname Koudak va Nojavan. (15), 81-93.
- Safi. A. (2003). *Change and Innovation in Iran's Education and Future Prospects. No Avari haye Amouzeshti*. (3), 109-126.
- Seyed Akhlaghi, M. (2006). *The Way to Determine the Letters and the Choice of Cutting off the Book. Jahan-e Ketab*. 133-134.
- Wang, V. (2013). *Principles of Form and Design. (A. Bidar Bakht; N. Lavasani.trans.)*. Tehran: Ney.
- Christensen, Karen. E.; Dahlia, F.; Stockdale. (1991). *Predictors of Toy Selection Criteria of Preschool Children's Parents. Children's Environments Quarterly*.
- Cole, M. (2001). *The Development of Children*. Lodon: Worth Publishers.
- Copple, C.; Bredenkamp, S. (2003). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8*. (3rd ed). Washington, D.C.: National Association for the Education of Young Children.
- Lueder, R. (2008). *Ergonomics for children*. London: Taylor & Francis.
- Montignies, F., Valery, N.; Etienne, P. (2010). *Empirical Identification of Perceptual Criteria for Customer-centred Design. Focus on the Sound of Tapping on the Dashboard when Exploring a Car*. International Journal of Industrial Ergonomics 40 (5): 592-603.
- Tong, L.; Chi-Chan, C. ;Chung-Ho W. (2007). *Optimization of Multi-response Processes Using the VIKOR Method*. The International Journal of Advanced Manufacturing Technology 31 (11): 1049-1057.
- Abdullahi, P.; Alanchari, N. (2015). *Product Design with Applied Usage Approach to the CAO Model Regression Method (Case Study: Automatic Writing)*. *Honar-ha-ye Ziba*. 4 (20), 85-95.
- Afshar Mohajer, K. (2009). *Income on the Design of a Textbook as an Effective Educational Medium*. *Book Moon Art*. (132) 4-15.
- Afshar Mohajer, K. (2010). *Graphical Application in Academic Courses. Research and Writing of Academic Books*, (22) 37-48.
- Akrami, H. (2010). *Child and Image; Books on Kids and Teens Illustrations*. Tehran: Soroush.
- Ambrose, G., Laden, H.. (2011). *Illustrated Graphic Design*. (L. Rezai. trans.). Tehran: Nazar.
- Bakhtiari Fard, H. R. (2006). *Graphic and Print Standards*. Tehran: Fakhrakia.
- Bonyadi, N. (1990). *The Layout of the Bridge between the Author and the Reader*. *Resaneh*. (1), 46-48.
- Christensen, K. E.; Dahlia F. S. (1991). *Predictors of Toy Selection Criteria of Preschool Children's Parents. Children's Environments Quarterly*, 8.
- Christian, R. (2012). *How to Strengthen the Child's Intelligence*. (M. Abedi. Trans.) Tehran: Zekr.
- Cole, M. (2001). *The Development of Children*. London: Worth Publishers.
- Copple, C.; Sue, B. (2003). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8*. (3d ed). Washington, D.C.: National Association for the Education of Young Children.
- Ghaffari, S. (2002). *Habitual Methods of Study in Children. Information Research and Public Libraries*. (46 & 47) 14-21.
- Hosquet, J. (2011). *Industrial Design. (Gh. Rezaei Nasir. Trans.)*. Tehran: Samt.
- Ismaili, N., M.; K., Hasanvand. (2018). *Review of New Art Media in the Work of Four Contemporary International Women Artists*. *Jelve-e-Honar*, 1 (10): 21-33.
- Khodadadeh, Y.; Alagheband, B. (2015). *Examination and Recognition of Children's Interests, to design the furniture of the Child's Room*. *Name-ye-Honarha-e Tajasomi va Karbordi*. (15) 93-106.
- Lueder, R. (2008). *Ergonomics for Children*. London: Taylor & Francis.
- Manavi Rad, M.; Fatemi, F. (2017). *Advertising and Persuasion of the Audience with an Emphasis on Over-realistic Commercial Advertising*. *Jelve-e Honar*, 1 (6) 99- 107.
- Marzban, P.; Maarouf, H. (2001). *The visual Culture of Visual Arts, Architecture, Painting*. Tehran: Soroush.
- Montignies, F.; Valery, N.; Etienne P. (2010). *Empirical Identification of Perceptual Criteria for Customer-centred Design. Focus on the Sound of tapping on the Dashboard when Exploring a Car*. *International Journal of Industrial Ergonomics* 40 (5), 592-603.
- Qodous Nejad, Z.; Fatemina, M.; Chopankarreh, V. (2015). *Examining the Spiritual Identity based on Traits in Product Design*. *Honarha-ye Ziba*. 4 (20), 73-84.
- Racey Tehrani, H. (2008). *A Critique on the Book of Sociology of the Audience in the Field of Cultural*

Research on Factors Affecting the Choice of Children and Teenagers' Visual Book Format in Iran (Based on Mentor Criteria)¹

Samira Saffari²

Shahriar Asadi³

Ali Akbar Sharifi Mehrjardi⁴

Received: 2019-10-26

Accepted: 2021-01-15

Abstract

Statement of problem and study questions: Brown and Atkins have defined education as the providing of opportunities for the student's learning. According to Jean Piaget, the famous Swiss psychologist, creation is the primary goal of education and upbringing, especially by human beings who are creative, discoverer, and able in the performance of novel tasks. The prerequisite for the implementation of this process is purposeful education since childhood. Moreover, the growth of educational centers is one of the goals of education officials worldwide. The actualization of this goal needs the active presence of the students and their interestedness in studying. The creation of such a habit as book-reading from childhood is one of the necessities thereof. Assisted by various instruments, including pictorial books, it becomes possible to create proper experiences for this age group. The non-proportion of the books with the children is one problem existent on the path of creative growth in the educational environments. Nowadays, children and adolescents' lack of interest in studying has caused their inclination towards the ancillary media. Getting used to studying since childhood employing pictorial books can be promising in this regard.

One of the important goals of art production is communication with the audience. It is of great importance to pay attention to the type of expression used by the artist for conveying his or her message. The graphical design plays an effective role in the success of the artworks. The structuring and proper use of the visual regulations would contribute to the facilitation of the transferring of information to the addressees and reduction of the content learning difficulty. Paying attention to the books' appearances, including the proper selection of their parts, would instigate interests in the students in studying and their educational growth. The creation of the visual diversity and application of uncommon parts would cause the attraction of the addressees and there are different notions by the various classes about these books. The question is that what factors can influence the selection of parts of the pictorial books in Iran from the perspective of the trainers and teachers of the children and adolescents? Furthermore, it has to be seen how important are factors like subject, story setting, apparent form, duration of use, number of pages, color, and design. The present field research and scientific-statistical study aim at finding the factors influencing the selection of parts of the children and adolescents' pictorial books and the degree of their importance and expressing and suggesting defamiliarization in the book parts according to the notions and ideas of the children and adolescents' trainers and teachers. The necessity of this research is offering a new solution for the growth of the educational centers, designers, trainers and teachers of the educational centers, education organization's managers, and all the individuals involved in the expansion of the culture of book reading. In line with this and after the expressing of the study method, the importance of the audience's age conditions will be dealt with for book designing in the section on the "theoretical foundations". Then, solutions will be presented regarding how to get the children to habitually read books. In the end, the findings of the authors' field research about the factors influencing the selection of parts of the children and adolescents' pictorial books from the perspective of their trainers as well as the inferred results will be offered.

Study Method: the present study is applied research in terms of the objective; in regard to the author's rate of control on the study variables, the study is non-experimental, descriptive, and causal or retrospective research. The study is to be considered as a sort of case study because the study population of this field research included the trainers and teachers of Iran's children and adolescents. After acquiring information from an education organization, one individual was randomly selected from amongst the elite teachers and trainers of the country in each province. The information-gathering method is library and field research. In addition, note-taking and a Delphi

1-DOI: 10.22051/jjh.2020.29674.1476

2-M.A., Graphic Design Department, Yazd Branch, Azad University, Yazd, Iran, (Corresponding Author).

Email: saffarisamira@gmail.com

3-Senior Lecturer, Art and Architecture Faculty, Shiraz University, Shiraz, Iran . Email: shahriar.asadi@gmail.com

4-Assistant Professor, Painting Department, Art and Architecture Faculty, Yazd University, Yazd, Iran .

Email: sharifimehr@yazd.ac.ir

technique-based standardized questionnaire were utilized. The acquired data were analyzed in two descriptive and inferential forms. The substantial parts used in the descriptive statistics are with the use of tables of frequency and various diagrams. In inferential statistics, use has been made of Kolmogorov-Smirnov test and one-sample independent t-test as well as Friedman test.

Conclusion: the use of appropriate tools like a book for the education of children and adolescents would exert a considerable effect on making them interested in studying. This can cause educational growth in the educational centers and schools. More successful schools are more adored by the parents and students for their progress indices are increased over time. In between, the use of different methods such as informing the families about the importance of book-reading in school sessions as well as in mass media, intra-family activities such as studying part of life and group-reading in-home, formation of students' interest-based book-reading groups, saddlebag library design, the opening of bookstores and exhibitions in the schools of cities and villages and increase in the hours of studying and book-reading are all suggestions for the expansion of this culture. Moreover, the use of new lullabies from the new books, reading of the comic and gamebooks, watching films the books of which have been read by the children, reading loud and free studying are amongst the other solutions in this regard. Different books should be selected for various age groups and the books must be selected according to their verbal growth. The gamebooks with simpler images that stimulate the five senses are more appropriate for preschool. On the path of growth, the interests in scientific-fictional books are increased. So, the proportion between the content and appearance of the book with the age condition is of great importance. The selection of the proper book causes interest or disinterest in studying.

The application of the uncommon book formats in proportion to the content helps to attract the audience to study. Consideration of the society of teachers' and trainers' experiences in the kindergartens and schools causes conscious designing, production, and selection. To find the factors influencing the selection of parts of the children and adolescents' pictorial books, a field study was carried out according to the perspectives of the study sample volume. The results obtained from the one-sample independent t-test for the prioritization of the indices demonstrated that the children's trainers consider the subject, story setting, apparent form, production costs, duration of use, number of pages, color, and design for the selection of parts of the children's pictorial books. Duration of use, the number of pages, color, and design are amongst the factors realized as important for the selection of the adolescents' book formats. Furthermore, from the perspective of the adolescents' teachers, the selection of children's book parts depends on factors like lightness, subject, story setting, apparent form, application, duration of use, number of pages, color, and design. As for the adolescents' books, factors like subject, application, number of pages, color, and design are taken into account. In the meanwhile, it was concluded using Friedman's test and rating of the abovementioned indicators that the importance of the factors influencing the attractiveness of the children and adolescents' books from the perspective of the children's and adolescents' trainers are due to lightness, subject, story setting, apparent form, production costs, application, duration of use, number of pages, color and design. As for the adolescents' books, the higher priorities go-to the subject, production costs, application, duration of use, number of pages, color, and design.

Keywords: Book format, Children and teenagers, Visual book, Coursebook, Educational growth, Educators and teachers